

VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE

Izveštaj o radu
Viktimološkog društva
Srbije
za 2018. godinu

Beograd,
februar 2019

**IZVEŠTAJ O RADU
VIKTIMOLOŠKOG DRUŠTVA SRBIJE
ZA 2018. GODINU**

Beograd, februar 2019.

Sadržaj

Misija, ciljevi i zadaci.....	5
Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.1.-31.12.2018. godine.....	6
Članstvo u VDS, informisanje članova VDS i javnosti o projektima i drugim aktivnostima	6
Rad organa VDS.....	6
Nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2018. godinu.....	6
Biblioteka VDS	8
Zalaganje za izmene zakona i prakse	8
<i>Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU).....</i>	8
Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima	9
<i>Obeležavanje Evropskog dana žrtava</i>	9
<i>Deveta godišnja konferenciju Viktimološkog društva Srbije Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu</i>	9
<i>Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji</i>	14
<i>Decentralizacijom do osnaživanja Mreže Žene Protiv Nasilja, unapređenja usluga i položaja žena koje su preživele muško nasilje</i>	16
<i>16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama: Kampanja na društvenim mrežama „Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same“</i>	17
<i>Analiza troškova potrebnih za pružanje podrške žrtvama u Srbiji.....</i>	17
<i>Zalaganje za uspostavljanje dijaloga sa nadležnim državnim institucijama i nezavisnim telima o rodnoj diskriminaciji i rodno baziranom nasilju.....</i>	17
Istraživanja.....	18
<i>Komparativna analiza sistema podrške žrtvama u izabranim državama Balkana</i>	18
<i>Prikupljanje i beleženje podataka o slučajevima nasilja nad Romkinjama</i>	19
<i>Studija slučaja u oblasti nasilja nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima ...</i>	19
<i>Međunarodna anketa samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (ISRD3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3).....</i>	19
<i>Evropska zbirka podataka o kriminalitetu i krivičnom pravnom sistemu</i>	20
<i>Istraživanje stavova studenata o homoseksualnosti i kriminalitetu</i>	20
<i>Istraživanje i analiza rada Službe VDS info i podrška žrtvama</i>	21
Edukacija	21
<i>Trening za volontere službe VDS info i podrška žrtvama</i>	21
<i>Obuke o rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju</i>	22
<i>Radionica Joga i svakodnevni život: opuštanje, život sa punom svešću i briga o sebi</i>	22
Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta, uključujući žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru	23
<i>Služba VDS info i podrška žrtvama</i>	24
Istina i pomirenje	25

Izdavačka delatnost.....	26
<i>Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu Temida</i>	26
<i>Ostale publikacije</i>	27
<i>Poklon VDS izdanja bibliotekama</i>	27
Saradnja sa visokoškolskim ustanovama, stručna praksa i međunarodni internship programi	28
Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija	28
Posete stručnjaka iz inostranstva VDS	30
Osobe koje su bile angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u 2018. godini.....	30
Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu (u ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS)	30
Medijsko istupanje članova VDS	32
Donatori	34

Misija, ciljevi i zadaci

Viktimološko društvo Srbije (VDS) je nezavisno i neprofitno udruženje građana, koje je osnovano 12. novembra 1997. godine s ciljem da okupi što veći broj istraživača, eksperata i aktivista zainteresovanih da rade na razvoju viktimologije kao akademske discipline i unapređenju prava i zaštite žrtava kriminaliteta, rata i kršenja ljudskih prava, bez obzira na njihov pol, versku i religijsku pripadnost, politička opredeljenja ili druge karakteristike.

Misija Viktimološkog društva Srbije je zalaganje za unapređenje prava svih žrtava i stvaranje takvih društvenih uslova u kojima će žrtve moći da ostvaruju svoja prava i zadovolje svoje potrebe bez problema, kao i uspostavljanje društvene strukture koja će omogućiti da svi oni čija su prava povređena mogu da se oporave i reintegrišu u društvenu zajednicu.

Viktimološko društvo Srbije je član nekoliko domaćih organizacija i mreža: Evropskog pokreta u Srbiji, Inicijative za zakonsku zabranu i zaštitu dece od telesnog kažnjavanja u Srbiji i Mreže „Žene protiv nasilja“ i. VDS je osnivač i član Asocijacije *Zajednička akcija ZA istinu i pomirenje*. VDS je bilo član Republičkog tima za borbu protiv trgovine ljudima i Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture.

VDS je član brojnih međunarodnih i evropskih organizacija. Ubrzo po osnivanju, odnosno 1999. godine, VDS postaje član Svetskog viktimološkog društva, a 2004. godine i Evropskog foruma službi za žrtve (sadašnji naziv Evropska podrška žrtvama/Victim Support Europe). VDS je od 1998. godine član Koalicije nevladinih organizacija za nadgledanje osnivanja i rada Stalnog međunarodnog suda. Od decembra 2005. godine VDS je član Međunarodnog naučnog i profesionalnog savetodavnog tela u okviru Programa Ujedinjenih nacija za sprečavanje kriminaliteta i krivično pravo (ISPAC-International Scientific and Professional Advisory Council of the United Nations Crime Prevention and Criminal Justice Programme), a od 2009. godine i Međunarodne mreže organizacija koje se bore protiv nasilja vatrenim oružjem (IANSa).

Tokom protekle dvadeset i jedne godine VDS je uspostavilo saradnju sa velikim brojem pojedinaca i organizacija iz zemalja bivše Jugoslavije, kao i iz drugih evropskih i vanevropskih država.

Glavne aktivnosti VDS su:

- Predlaganje izmena i dopuna zakona i zalaganje za njihovu primenu;
- Praćenje položaja žrtve u krivičnom postupku (monitoring);
- Pomoć i podrška žrtvama kriminaliteta;
- Naučno istraživanje različitih oblika viktimizacije, njihovih posledica i načina prevencije, kao osnove za dalje kreiranje odgovarajuće politike u pogledu poboljšanja položaja žrtava kriminaliteta i rata i zaštite njihovih prava;
- Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima;
- Istina i pomirenje;
- Izdavačka delatnost;
- Organizovanje naučnih i stručnih skupova i
- Edukacija.

U ovim aktivnostima ogleda se kontinuitet rada Društva na ostvarivanju dugoročnih ciljeva u pogledu poboljšanja položaja žrtava, stvaranja novih institucija, vladavine prava i prevencije kriminaliteta i konflikata.

Aktivnosti Viktimološkog društva Srbije u periodu 1.1.-31.12.2018. godine

Članstvo u VDS, informisanje članova VDS i javnosti o projektima i drugim aktivnostima

U toku izveštajnog perioda u VDS su se učlanile tri osobe. Viktimološko društvo Srbije trenutno ima 158 članova, od čega 9 počasnih.

Tokom izveštajnog perioda, članovi VDS, koji su na mailing listi Društva *VDS info*, dobijali su redovno informacije o projektima koji su u toku, publikacijama koje su izašle iz štampe, skupovima koje je VDS organizovalo, aktivnostima Evropske podrške žrtvama, viktimološkim i drugim skupovima i slično.

Redovno je ažurirana internet stranica Društva na kojoj se mogu naći sve informacije o radu Društva – projektima, publikacijama, skupovima i slično. Informacije su dostupne na srpskom i engleskom jeziku. Za održavanje internet stranice zadužena je Jasmina Nikolić, dok je za administriranje internet stranice zadužena Tatjana Orej.

Pored internet stranice, od 2012. godine na facebook-u postoji prezentacija Viktimološkog društva Srbije, a od 2015. godine VDS ima i twitter nalog što doprinosi povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti. Na kraju, VDS ima i youtube kanal na kome su dostupni video materijali koji su nastali u okviru projektnih i drugih aktivnosti Društva, kao i snimci gostovanja članova i članica VDS u elektronskim medijima.

Istupanjem članova Društva u medijima doprinosi se povećanju vidljivosti Društva i njegovih aktivnosti.

Sve aktivnosti vezane za članstvo, njihovo informisanje i ažuriranje internet stranice su samofinansirajuće. Za ove aktivnosti zaduženi su dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Rad organa VDS

Tokom 2018. godine direktorka i Upravni odbor VDS obavljali su svoje redovne poslove predviđene Statutom VDS. Upravni odbor je održavao redovne sednice i donosio odluke o tekućim pitanjima: usvajanju Nacrta izveštaja o radu VDS za period 1.1.-31.12.2017. godine, usvajanju Nacrta programa rada VDS za 2018. Godinu, organizaciji godišnje konferencije VDS, članovima Programskog i Organizacionog odbora IX godišnje konferencije VDS, prijemu u članstvo Društva, nagradama za 2018. godinu, iznosu pretplate za naučni časopis *Temida* i članarine za 2019. godinu, članovima Redakcije naučnog časopisa *Temida*. Takođe su organizovane dve elektronske sednice Skupštine VDS vezano za: usvajanje Izveštaja o radu VDS za period 1.12.-31.12.2017. godine i Programa rada Viktimološkog društva Srbije za 2018. godinu, i usvajanje finansijskog izveštaja VDS i izveštaja o prihodima i rashodima za 2018.

Nagrade Viktimološkog društva Srbije za 2018. godinu

Viktimološko društvo Srbije je 2009. godine ustanovilo tri nagrade:

- Nagradu za doprinos unapređenju prava žrtava
- Nagradu za doprinos razvoju nekonfliknog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju ratom i ratnim zločinima „Treći put“
- Nagradu talentovanom mladom istraživaču/istraživačici

Nagrada za doprinos unapređenju prava žrtava dodeljuje se pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali veliki i trajan doprinos unapređenju prava žrtava i ostvarivanju ciljeva zbog kojih je Društvo osnovano. Nagrada za doprinos unapređenju prava žrtava je za 2018. dodeljena *Centru za promociju zdravlja žena* i *prof. dr Zoranu Pavloviću*.

Centar za promociju zdravlja žena je ženska nevladina organizacija sa sedištem u Beogradu, koja samostalno postoji deset godina, ali koja ima 25 godina dugo iskustvo u oblasti promocije i zaštite zdravlja žena. Jednu od najznačajnijih oblasti u radu Centra čine aktivnosti usmerene na zaštitu žena žrtava nasilja i promovisanje njihovih prava. U ovoj oblasti pažnja je posvećena neposrednom radu sa ženama koje trpe nasilje, s jedne, i sa zdravstvenim radnicima na svim nivoima zdravstvene zaštite, sa druge strane, sa posebnim naglaskom na edukaciji lekara i drugih medicinskih radnika u primarnoj zdravstvenoj zaštiti kao najznačajnijoj karici u blagovremenom prepoznavanju nasilja i njegovih posledica i osnaživanju žene da se i sama aktivno uključi u borbu protiv nasilja.

Prof. dr Zoran Pavlović je Pokrajinski zaštitnik građana-ombudsman i redovni profesor Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu. Radio je kao advokat i nosilac javnotužilačke funkcije. Svoj rad na zaštiti i unapređenju prava žrtava započeo je krajem 2000. godine kada je kao zamenik javnog tužioca bio član multidisciplinarnog tima Grada Novog Sada za borbu protiv zlostavljanja. Učestvovao je u ustanovljenju Sigurne kuće u Novom Sadu, kao i u izradi zakona i strateških dokumenata značajnih za zaštitu žrtava. Kroz svoj rad profesor Pavlović se zalagao za unapređenje prava žrtava i poboljšanje njihove zaštite. Takođe, kroz svoj rad radi i na povećanju vidljivosti Viktimološkog društva Srbije čiji je član.

Nagrada talentovanom mladom istraživaču/istraživačici dodeljuje se mladima za posebno kvalitetan naučno-istraživački rad iz oblasti viktimologije, a ima za cilj podsticanje mladih za bavljenje naučno-istraživačkim radom u oblasti viktimologije. Dobitnica nagrade za 2018. godinu je *Neda Savić*, doktorandkinja na Pravnom fakultetu Univerziteta u Nišu.

Neda Savić je master pravica i doktorandkinja na Pravnom fakultetu Univerziteta u Nišu. Nagrada joj se dodeljuje za rad pod nazivom *Žene kao žrtve ekološkog kriminaliteta i povezanost njihove viktimizacije sa viktimizacijom životinja: ekofeministički pogled*, koji je objavljen u naučnom časopisu *Temida*. U ovom radu Neda je pokazala sposobnost za teorijsko istraživanje i upuštanje u polje koje još uvek nije dovoljno istraženo i koje će predstavljati značajan segment viktimološke teorije i prakse, posebno feminističke i zelene viktimologije. Verujemo da će ova nagrada podsticajno delovati na nju i doprineti da i nadalje ulaže napore da postane dobra i kvalitetna istraživačica.

Nagrada „Treći put“ se dodeljuje pojedincima/pojedinkama ili organizacijama koji su svojim aktivnostima ili zalaganjima dali poseban doprinos razvoju nekonfliknog i sveobuhvatnog pristupa bavljenju posledicama rata i izgradnji mira u Srbiji. U 2018. nije bilo predloga za ovu nagradu, pa ona nije dodeljena.

Dobitnici/e nagrada sa direktorkom VDS prof. dr Vesnom Nikolić-Ristanović (s leva na desno: prof. dr Zoran Pavlović, Sandra Begović u ime Centra za promociju zdravlja žena i Neda Savić)

Biblioteka VDS

Tokom izveštajnog perioda uvećavan je fond knjiga. VDS biblioteka trenutno raspolaže sa 1783 naslova iz domena viktimologije, prava, kriminologije, studija roda, istine i pomirenja, ljudskih prava, restorativne pravde i drugih oblasti. Pored toga, VDS biblioteka raspolaže i sa velikim brojem časopisa, od kojih 6 časopisa VDS dobija redovno, putem razmene (Revija za kriminalistiku in kriminologiju, Varstvoslovje, Perjanik, Sociologija, Pravni zapisi, i Pravo: teorija i praksa), a ostale na drugi način (European Journal of Criminology, Žurnal za kriminalistiku i pravo, Criminology in Europe, Restorative Justice: An International Journal). Najzad, biblioteka VDS raspolaže i bogatim izborom audio i video materijala.

VDS biblioteka je dostupna svim članovima Društva. Od novembra 2007. godine korišćenje biblioteke uključeno je u cenu članarine, dok osobe koje nisu članovi VDS mogu da se učlane u biblioteku. Članarina iznosi 400,00 dinara za studente osnovnih, master i doktorskih studija koji nisu zaposleni, a 800,00 dinara za ostale korisnike.

Od 2007. godine, u biblioteku VDS učlanilo se 99 osoba. U periodu 1.1.-31.12.2018. godine izdato je ukupno 28 knjiga.

Sadržaj VDS biblioteke dostupan je na www.vds.org.rs/BibliotekaKnjige.htm

Nabavka knjiga za biblioteku se najvećim delom ostvaruje putem poklona i dobijanja primeraka knjiga za prikazivanje u naučnom časopisu *Temida*. Poslovi u vezi sa održavanjem i korišćenjem biblioteke su samofinansirajući i volonterski. Tokom izveštajnog perioda za VDS biblioteku bio je zadužen Bejan Šaćiri.

Zalaganje za izmene zakona i prakse

Učešće u radnim grupama Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU)

VDS je član tri radne grupe u okviru Nacionalnog konventa o Evropskoj uniji (NKEU): Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavljima 2 *Slobodno kretanje radnika* i 19 *Socijalna politika i zapošljavanje*, Radne grupe zadužene za praćenje pregovora u poglavlju 23 i Radne grupe zadužene

za praćenje pregovora u poglavlju 24. Tokom izveštajnog perioda, VDS je, kroz redovno informisanje, pratilo rad Radnih grupa NKEU za poglavlja 23 i 24.

Zalaganje za podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima

Obeležavanje Evropskog dana žrtava

Povodom 22. februara - Evropskog dana žrtava izdato je saopštenje za javnost. Ovo saopštenje je medijski propraćeno, postavljeno je na internet stranici VDS i distribuirano je putem društvenih mreža. Tekst saopštenja je dostupan na internet stranici VDS <http://www.vds.rs/EvropskiDanZrtava2018.htm>

U okviru obeležavanja Evropskog dana žrtava, predstavnici VDS su predstavili rad Službe VDS info i podrška žrtvama, publikacije i edukacije VDS u Odeljenjima Gradskog centra za socijalni rad: Zemun, Novi Beograd, Palilula i Surčin.

Pored toga, predstavnici/e VDS su održali/e predavanja na beogradskim fakultetima sa ciljem senzibilisanja studenata za potrebe žrtava i informisanja o postojanju službi za žrtve, kao i sa ciljem promovisanja volonterskog rada u njima:

- Jasmina Nikolić je održala predavanje studentima na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i Pravnom fakultetu Univerzitet Union;
- Dr Sanja Čopić je održala predavanje studentima na Odeljenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i na Kriminalističko-policijskoj akademiji;
- Bejan Šaćiri je održao predavanje studentima Visoke medicinske škole strukovnih studija „Milutin Milanković“;
- Mirjana Tripković je održala predavanje studentima na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu.

Deveta godišnja konferenciju Viktimološkog društva Srbije Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu

Deveta godišnja konferenciju Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu* održana je u Beogradu, 29. i 30. novembra 2018. godine. Konferencija je imala za cilj da okupi stručnjake/stručjakinje i istraživače/istraživačice, koji se iz perspektive različitih disciplina, teorijski i praktično, bave pravima žrtava i pružanjem pomoći i zaštite žrtvama kriminaliteta, kršenja ljudskih prava i drugih vidova stradanja, i omogućiti sveobuhvatnu razmenu iskustava i znanja.

U okviru glavne teme konferencije posebna pažnja bila je posvećena razmatranju i preispitivanju novih i starih oblika viktimizacije, njihovih karakteristika i društvenih odgovora na njih, naročito u kontekstu razvoja novih tehnologija, globalizacije i brzih društvenih i ekonomskih promena. Izlagači i izlagačice su ukazali na izazove koji se u tom kontekstu postavljaju pred viktimološku teoriju i praksu. Kroz izlaganja i diskusiju preispitivani su ključni viktimološki koncepti, razmatrane su posledice novih oblika viktimizacije za žrtve i ukazano je na potrebu razvijanja novih pristupa bavljenju posledicama viktimizacije i pružanja pomoći i podrške žrtvama. Učesnici su podeliti svoja iskustva u primeni standarda predviđenih relevantnim međunarodnim i evropskim dokumentima, posebno onih

koje predviđaju *Direktiva Evropske unije o uspostavljanju minimalnih standarda o pravima, podršci i zaštiti žrtava kriminaliteta* i *Konvencija Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (tzv. Istanbulska konvencija)* i ukazali na dalje korake u unapređenju i zaštiti prava svih žrtava, kao i pojedinih kategorija žrtava, kao što su žrtve rodno baziranog nasilja.

Otvaranje IX godišnje konferencije VDS (s leva na desno): prof. dr Zoran Pavlović, prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Slobodan Savić, Brankica Janković, prof. dr Robert Peacock i Ljiljana Lončar

Posebna pažnja bila je usmerena na *problem nasilja nad ženama i izazovima društvenog reagovanja na njega*. Jedna plenarna sesija bila je posvećena *doprinosu prof. dr Slobodanke Konstantinović Vilić istraživanju, edukaciji i zalaganju za promene vezano za nasilje nad ženama*. Prof. dr Slobodanka Konstantinović Vilić je redovna profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji i jedna od osnivačica Viktimološkog društva Srbije. O temi nasilja nad ženama govorilo se u i drugim sesijama, pa je na taj način Konferencija VDS predstavlja *doprinos kampanji 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*, koja počinje 25. novembra *Međunarodnim danom borbe protiv nasilja nad ženama* i završava se 10. decembra *Međunarodnim danom ljudskih prava*.

Sesija posvećena doprinosu prof. dr Slobodanke Konstantinović Vilić istraživanju, edukaciji i zalaganju za promene vezano za nasilje nad ženama (s leva na desno sede): dr Sanja Čopić, prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, prof. dr Slobodanka Konstantinović-Vilić, doc. dr Natalija Žunić, prof. dr Sladana Jovanović i dr Tanja Ignjatović

Rad na konferenciji se odvijao u okviru plenarnih i tematskih sesija, okruglog stola i poster prezentacija. Četiri plenarne sesije bile su posvećene sledećim temama: *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*, *Novi i stari oblici nasilja nad ženama: Izazovi društvenog reagovanja* (Sesija posvećena doprinosu prof. dr Slobodanke Konstantinović Vilić istraživanju, edukaciji i zalaganju za promene vezano za nasilje nad ženama), *Izazovi podrške žrtvama i Nevidljive žrtve*. Na njima su izlaganja imali:

- Prof. dr Robert Peacock, Fakultet humanističkih nauka, Odeljenje za kriminologiju, Univerzitet Free State, Južna Afrika
- Prof. dr May-Len Skilbrei, Pravni fakultet, Odeljenje za kriminologiju i sociologiju prava, Univerzitet u Oslu, Norveška
- Prof. dr Anabel Cerezo, Pravni fakultet, Odeljenje za krivično pravo; Andaluzijski interuniverzitetski institut za kriminologiju, Univerzitet u Malagi, Španija
- Dr Sanja Čopić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Prof. dr Slađana Jovanović, Pravni fakultet, Univerzitet Union u Beogradu, Srbija
- Prof. dr Nevena Petrušić, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija,
- Doc. dr Natalija Žunić, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija
- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Dr Tanja Ignjatović, Autonomni ženski centar, Srbija
- Prof. dr Slobodanka Konstantinović-Vilić, redovna profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji, Srbija
- Prof. dr Chadley James, Fakultet društvenih nauka, Odeljenje za kriminologiju, California State Univerzitet, Sjedinjene Američke Države
- Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri, Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Joke Castelein, Organizacija Rondpunt, Berchem, Belgija
- Muriël Booms, Institut za kriminologiju, Univerzitet u Leuvenu, Belgija
- Dr Mirjana Dokmanović, Institut društvenih nauka, Srbija
- Prof. dr Kimberly McCabe, Odeljenje za kriminologiju, Lyncbhourg koledž, Sjedinjene Američke Države
- Prof. dr Oliver Bačanović i doc. dr Nataša Peovska, Fakultet bezbednosti-Skoplje, Univerzitet "Sv. Kliment Ohridski" Bitola, Makedonija
- Dr Chang-Moo Lee, Chung-Ang Univerzitet, Južna Koreja

Tematske sesije i radionice bile su posvećene sledećim temama: *Žrtve kriminaliteta: Zakonodavstvo, praksa i istraživanja, Viktimizacija oružanim i elektronskim nasiljem i prevencija viktimizacije, Viktimizacija i društvena reakcija, Različiti vidovi viktimizacije: Teorija i praksa, Istanbulska konvencija i borba protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici u Srbiji i Viktimizacija i posebno ranjive grupe*. Izlaganja na tematskim sesijama imali su:

- Dr Sanja Čopić i Bejan Šaćiri Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Svetlana Ilić, BIBIJA-Romski ženski centar, Beograd, Srbija
- Prof. dr Irma Kovčo Vukadin, Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet, Odeljenje za kriminologiju, Univerzitet u Zagrebu, Hrvatska
- Prof. dr Zoran Pavlović, Pokrajinski zaštitnik građana - ombudsman i Pravni fakultet, Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Srbija
- Prof. dr Nevena Petrušić i doc. dr Natalija Žunić, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija,

- dr Vida Vilić, Klinika za stomatologiju u Nišu, Srbija
- Prof. dr Slađana Đurić i Ana Paraušić, Fakultet bezbednosti, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Mr Ljiljana Stevković, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija
- Milica Popović, Srbija
- Dr Milica Kovačević, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Oggu Sreekanth, IDC-Herzliya, Izrael
- María Izco Rincón, Andaluzijski interuniverzitetski institut za kriminologiju, Univerzitet u Malagi, Španija
- Donatella Aita, Deusto Univerzitet u Bilbao, Španija
- Kjell Elefalk, Međunarodni menadžer i policijski konsultant, Kompanija Trygghet and Management, Švedska
- Dr Stela Stojisavljević, Institut za javno zdravstvo Republike Srpske, Bosna i Hercegovina,
- Dr Bojana Matejić i prof. dr Bosiljka Đikanović, Institut za socijalnu medicinu, Medicinski fakultet, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Prof. dr Miodrag Simović, Ustavni sud Bosne i Hercegovine i Pravni fakultet, Univerzitet u Banjoj Luci, Bosna i Hercegovina
- prof. dr Dragan Jovašević, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija
- prof. dr Marina Simović, Ombudsman za decu Republike Srpske i Fakultet pravnih nauka, Univerzitet „Apeiron”, Bosna i Hercegovina
- Mr Jelena Kuprešanin, Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite Republike Srpske, Bosna i Hercegovina,
- prof. dr Vladimir M. Simović, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, Fakultet za bezbjednost i zaštitu, Nezavisni univerzitet u Banjoj Luci i Fakultet pravnih nauka, Univerzitet „Vitez“, Bosna i Hercegovina
- Neda Savić, doktorandkinja na Pravnom fakultetu, Univerzitet u Nišu, Srbija: *Feminističko-vegetarijanska kritička teorija Carol J. Adams u svetlu viktimologije i zaštite životinja*
- Ljiljana Lončar, Koordinaciono telo za rodnu ravnopravnost Vlade Republike Srbije, Srbija: *Primena Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulska konvencija): Studija početnog stanja*
- Gorjana Mirčić-Čaluković, zamenica javnog tužioca upućena u Ministarstvo pravde, Srbija
- Dr Zorica Mršević, Institut društvenih nauka, Srbija
- Maša Mileusnić, nezavisna novinarka, Srbija
- Prof. dr Danica Vasiljević-Prodanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Dr Filip Mirić, Pravni fakultet, Univerzitet u Nišu, Srbija
- Dr Jelena Dragičević i dr Emilio Miletić, Služba hitne medicinske pomoći, Zdravstveni centar Knjaževac, Srbija
- Milana Radisavljević, specijalizantkinja na Kriminalističko-policijskoj akademiji, Srbija
- Slobodan Stojanović, Udruženje sindikata penzionera Srbije-USPS, Srbija

U okviru konferencije održan je i okrugli sto *Društveni odgovori na delinkvenciju i viktimizaciju maloletnika u Srbiji: Ka na istraživanju zasnovanim promenama*. Izlaganja na okruglom stolu imale su:

- Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Doc. dr Milica Kovačević, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Mr Ljiljana Stevković, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija
- Prof. dr Danica Vasiljević-Prodanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu, Srbija

- Dr Sanja Čopić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Srbija

Konferencija je organizovana na način da se ispune uslovi za dobijanje statusa međunarodnog naučnog skupa, koji su predviđeni Pravilnikom o postupku i načinu vrednovanja i kvantitativnom iskazivanju naučno-istraživačkih rezultata istraživača (Službeni glasnik RS br. 24/2016 i 21/2017).

Članovi/članice Programskog odbora Konferencije bili su:

- Prof. dr Antony Pemberton, redovni profesor na University of Tilburg i direktor International Victimology Institute Tilburg (INTERVICT), Holandija;
- Prof. dr Natti Ronel, profesor na Department of Criminology, Bar-Ilan University, Izrael;
- Prof. dr Nina Peršak, Institut za krivičnopravnu etiku i kriminologiju, Slovenija;
- Doc. dr Chadley James, docent na Department of Criminology, California State University, Fresno (SAD), član Izvršnog odbora Svetskog viktimološkog društva, ko-direktor post-diplomskog kursa *Postgraduate Course in Victimology, Victim Assistance and Criminal Justice* (Inter-University Center, Dubrovnik, Hrvatska);
- Prof. dr Oliver Bačanović, redovni profesor Fakulteta za bezbednost, Univerzitet „Sv. Kliment Ohridski“, Skoplje, Makedonija;
- Dr Sanja Milivojević, viša predavačica na La Trobe University, College of Arts, Social Sciences and Commerce, Humanities and Social Sciences, Department of Social Inquiry, Melburn, Australija;
- Akademkinja prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, članica Evropske akademije nauka i umetnosti, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije, počasna članica Svetskog viktimološkog društva i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju, Srbija;
- Prof. dr Slobodnaka Konstantinović-Vilić, redovna profesorka Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu u penziji, Srbija;
- Prof. dr Slađana Jovanović, redovna profesorka na Pravnom fakultetu Univerziteta Union, Beograd i prorektorka Univerziteta Union Beograd, Srbija;
- Dr Mirjana Dokmanović, naučna saradnica u Institutu društvenih nauka u Beogradu, Srbija;
- Dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i predsednica Upravnog odbora Viktimološkog društva Srbije, Srbija;

Organizacioni odbor IX godišnje konferencije Viktimološkog društva Srbije činili su:

- Akademkinja prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, članica Evropske akademije nauka i umetnosti, redovna profesorka na Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, direktorka Viktimološkog društva Srbije, počasna članica Svetskog viktimološkog društva i bivša predsednica Evropskog udruženja za kriminologiju, Srbija;
- Dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i predsednica Upravnog odbora Viktimološkog društva Srbije, Srbija;
- Jasmina Nikolić, rukovoditeljka Službe za žrtve Viktimološkog društva Srbije VDS info i podrška žrtvama i članica Upravnog odbora VDS, Srbija
- Bejan Šaćiri, istraživač u Viktimološkom društvu Srbije, Srbija

Odlukom Komore socijalne zaštite RS, br. 55075-2252/2018-2 od 31.10.2018. godine, IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije kategorisana je kao međunarodna konferencija. U skladu sa Bodovnom listom uslova za sticanje bodova za obnavljanje licence stručnih radnika u socijalnoj zaštiti, za aktivno učestvovanje na međunarodnoj konferenciji ostvaruje se 20 bodova, a za pasivno 10 bodova.

Pored Programskog i Organizacionog odbora, u organizaciji i realizaciji Konferencije učestvovali su i jedna sadašnja i jedna bivša volonterka VDS.

Zatvaranje IX godišnje konferencije VDS

Sredstva za organizovanje konferencije su obezbeđena iz plaćenih kotizacija i od sredstava Ministarstva, prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije. Učešće jednog broja učesnika na Konferenciji omogućila je Misija OEBS u Srbiji i UNDP Srbija.

Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji

U 2018. godini VDS je nastavilo sa realizacijom projekta *Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji*, koji je sproveden u saradnji sa Multidonatorskim povereničkim fondom Svetske banke za podršku sektoru pravde u Republici Srbiji (MDTF-JSS). Projekat je imao dva osnovna cilja: a) podizanje svesti žrtava i onih koji pružaju pomoć i podršku žrtvama, kako u okviru državnih institucija i organizacija, tako i u okviru civilnog sektora, o pravima žrtava i službama za žrtve koje postoje u Srbiji, i b) podsticanje umrežavanja i jačanje saradnje relevantnih državnih institucija i organizacija civilnog sektora na regionalnom i lokalnom nivou u Srbiji kako bi se osiguralo blagovremeno upućivanje žrtava na službe za žrtve i jednak pristup svim žrtvama službama za žrtve i uslugama koje one nude na teritoriji cele zemlje. Pored toga, jedan od ciljeva projekta bio je i izrada komparativne studije o sistemu podrške žrtvama u izabranim državama Balkana. U okviru projekta sprovedene su sledeće aktivnosti, koje su bile usmerene na podizanje društvene svesti o položaju žrtava, njihovim pravima i problemima:

- Pravljenje i štampanje dve brošure: *Vodič za žrtve kroz krivičnopravni sistem* (dostupan je na <http://vds.rs/File/VodicZaKrivicnopravniSistem.pdf>) i *Vodič kroz službe za žrtve u Srbiji* (dostupan je na <http://vds.rs/File/VodicZaOrganizacijeZaPomoc.pdf>). Vodiči sadrže smernice i informacije za žrtve i one koji pružaju podršku žrtvama o pravima žrtava, njihovom položaju u krivičnopravnom sistemu i dostupnim službama za žrtve u Srbiji. Svaki vodič je štampan u 200 primeraka. Vodiči su distribuirani tokom regionalnih sastanaka posvećenih podršci žrtvama, koji su organizovani u 7 gradova u Srbiji (videti niže). Pored toga, Elektronska verzija vodiča je distribuirana učesnicima regionalnih sastanaka, kao i svim organizacijama i institucijama koje su uključene u interaktivnu mapu službi za žrtve u Srbiji. Vodiči su dostupni na internet stranici VDS, MDTF-JSS, a distribuirani su i posredstvom društvenih mreža.
- Redovno ažuriranje baze podataka organizacija i institucija koje pružaju pomoć i podršku žrtvama u Srbiji i interaktivne mape (dostupna na <https://www.victimservices.eu>), koja je razvijena na osnovu nalaza istraživanja organizacija i institucija na teritoriji Srbije koje pružaju pomoć i podršku žrtvama kriminaliteta, a koje je sprovedeno 2017. godine. U momentu okončanja projekta u interaktivnoj mapi su bili podaci za 287 pružalaca pomoći i podrške žrtvama u Srbiji.
- Distribucija informativnog materijala nastalog u okviru kampanje #PomocPostoji, koja je imala za cilj podizanje svesti i informisanje građana i institucija i organizacija o pravima

žrtava i postojećim uslugama pomoći. Podeljeno je 800 primeraka štampanih brošura i 200 postera.

Materijali iz kampanje #PomocPostoji

- Održavanje regionalnih sastanaka posvećenih podršci žrtvama kriminaliteta u Srbiji. Cilj ovih sastanaka je bio da okupi praktičare (predstavnike pravosudnih organa, centara za socijalni rad, policije, zdravstvenih ustanova i organizacija civilnog društva), koji se iz različitih perspektiva bave pružanjem pomoći i zaštite žrtava kriminaliteta. Sastanci su doprineli uspostavljanju dijaloga, umrežavanju i boljem korišćenju postojećih resursa za pomoć i podršku žrtvama na lokalnom i regionalnom nivou. Na početku svakog sastanka predstavljen je projekat *Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji* i rezultati *Istraživanja postojećih službi za žrtve u Srbiji*. Nakon toga su predstavljene on line platforma institucija i organizacija koje rade sa žrtvama u Srbiji (interaktivna mapa) i brošure: *Vodič kroz krivičnopravni sistem* (i *Vodič kroz organizacije za pomoć i podršku žrtvama u Srbiji*). Ključni deo sastanaka bila je diskusija uz davanje predloga i primera dobre prakse vezanih za umrežavanje i korišćenje postojećih resursa na lokalnom i regionalnom nivou. Razgovaralo se o pitanjima vezanim za dostupnost i upotrebu interaktivne mape, kao i za načine za njeno šire korišćenje i uključivanje organizacija koje rade sa žrtvama, a nisu predstavljene u njoj. Takođe, diskutovano se o trenutnoj situaciji vezanoj za zaštitu žrtava u datom regionu, pitanju vidljivosti i dostupnosti pomoći za razne kategorije žrtava, kao i o modelima umrežavanja i korišćenja postojećih resursa u zaštiti žrtava. Prisutni su ohrabrivani da izlože primere dobre prakse vezane za umrežavanje ali i druge vidove saradnje organizacija. Organizovano je 7 sastanaka u sledećim gradovima u Srbiji: Kragujevac (9. maj), Novi Sad (15. maj), Užice (17. maj), Niš (24. maj), Zaječar (25. maj), Beograd (30. maj) i Šabac (26. jun). Sastancima je prisustvovalo oko 130 učesnika iz sektora unutrašnjih poslova, tužilaštva, sudova, sistema socijalne zaštite, nezavisnih tela, ustanova, organizacija civilnog društva i međunarodnih organizacija. Regionalni sastanci su bili medijski praćeni. Više informacija o regionalnim sastancima i zaključcima do kojih se došlo može se naći na <http://vds.rs/RegionalniSastanciPosveceniZKUSr2018.htm>.
- Pisanje finalnog izveštaja o realizaciji projekta u kome su izneti glavni rezultati sprovedenih aktivnosti, zaključci do kojih se došlo i preporuke za dalji rad na unapređivanju položaja i prava žrtava u Srbiji. Finalni izveštaj dostupan je na engleskom jeziku na <http://vds.rs/File/PodizanjeSvestiOPravimaZrtavaUSrFinalRreport.pdf>.

Regionalni sastanci u Novom Sadu, 15. maja 2018. i Kragujevcu, 9. maja 2018.

Regionalni sastanci u Beogradu, 30. juna 2018. i Nišu, 24. maja 2018.

Projekat je realizovan u saradnji sa Multidonatorskim povereničkim fondom Svetske banke za podršku sektoru pravde u Republici Srbiji (MDTF-JSS). U realizaciju projekta neposredno su bili uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, Bejan Saćiri i Mirjana Tripković.

Decentralizacijom do osnaživanja Mreže Žene Protiv Nasilja, unapređenja usluga i položaja žena koje su preživele muško nasilje

Tokom 2018. godine Viktimološko društvo Srbije je učestvovalo u pisanju i realizaciji projekta Mreže žene protiv nasilja (Mreža ŽNP) *Decentralizacijom do osnaživanja Mreže Žene Protiv Nasilja, unapređenja usluga i položaja žena koje su preživele muško nasilje*. Projekat ima za cilj osnaživanje ženskih organizacija, članica Mreže ŽNP kroz decentralizaciju donošenja odluka, fondova i aktivnosti u cilju jačanja kapaciteta organizacija za pružanje individualne podrške ženama sa iskustvom nasilja i povećanje uticaja Mreže ŽPN na nacionalne i lokalne politike u ovoj oblasti. Specifični ciljevi projekta su: uspostavljanje sistema koordinacije i komunikacije unutar i između novoformiranih regionalnih centara Mreže ŽPN, obezbeđivanje nezavisnih, kvalitetnih, dostupnih i besplatnih usluga za podršku za žene koje su preživele muško nasilje u Srbiji i jačanje uticaja na relevantne nacionalne i lokalne politike u kontekstu delovanja protiv muškog nasilja prema ženama i povećanje vidljivosti mreže i organizacija članica. VDS koordinira region Beograd koji čine sledeće organizacije: ASTRA, Atina, Autonomni ženski centar, Romski centar za žene i decu Daje, ...Iz kruga-Beograd i VDS.

Tokom realizacije programa organizovani su sastanci regiona Beograd, Skupština Mreže ZNP i sprovedena je kampanja povodom 16 dana aktivitna protiv nasilja nad ženama.

Projekat finansira OAK fondacija. U realizaciju projekta neposredno su uključene Jasmina Nikolić i Mirjana Tripković.

16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama: Kampanja na društvenim mrežama „Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same“

I tokom 2018. VDS je bilo uključeno u kampanju *16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama*. Jedna od doprinosa kampanji dat je kroz godišnju konferenciju VDS o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja. Pored toga, organizovana je Kampanja na društvenim mrežama „Ne dozvolimo da žene žrtve nasilja ostanu same“ tokom koje je postavljeno 16 postova na društvene mreže koji su imali za cilj: obaveštavanje javnosti o aktivnostima tokom kampanje 16 dana aktivizma protiv nasilja nad

ženama; podizanje svesti javnosti o značaju prevencije nasilja nad ženama; podizanje svesti javnosti o dinamici i posledicama koje nasilje ostavlja na žrtve; osnaživanje žrtava da potraže pomoć, i podizanje vidljivosti postojećih servisa za žene žrtve nasilja. Pored toga, informativni materijal o pravima žrtava, posledicama viktimizacije, službama za žrtve i slično je dostavljen policijskim stanicama na Novom Beogradu, Zemunu i Paliluli. U realizaciju kampanje neposredno su bili uključeni Jasmina Nikolić, Bejan Šaćiri i Mirjana Tripković.

Analiza troškova potrebnih za pružanje podrške žrtvama u Srbiji

VDS je bilo angažovano za realizaciju dela aktivnosti u okviru projekta *Analiza troškova potrebnih za pružanje podrške žrtvama u Srbiji (Cost-benefit analysis of victim support in Serbia)*, koji Evropska podrška žrtvama (Victim Support Europe) implementira u partnerstvu sa Multidonatorskim povereničkim fondom Svetske banke za podršku sektoru pravde u Republici Srbiji (MDTF-JSS). Aktivnosti VDS bile su usmerene na pružanje podrške Evropskoj podršci žrtvama u procesu izrade standarda za licenciranje službi za žrtve u Srbiji. To je uključilo sledeće aktivnosti: a) Organizaciju fokus grupe posvećene standardizaciji usluga podrške žrtvama kriminaliteta u Srbiji. Cilj fokus grupe bio je upoznavanje učesnika sa standardima za rad sa žrtvama koji se primenjuju u Evropi i razmena ideja vezanih za definisanje sličnih standarda u Srbiji. Fokus grupa je održana u Beogradu, 21. juna 2018. Pored predstavnica/ka VDS i Evropske podrške žrtvama, učesnici fokus grupe su bili predstavnici policije, sudova, službi za podršku žrtvama u tužilaštvima i sudovima, organizacija civilnog društva. b) Pomoć u prikupljanju podataka u cilju izrade analize koštanja podrške žrtvama u Srbiji. c) Podrška projektu kroz davanje stručnog mišljenja vezanog za podatke, metode i rezultate projekta. Aktivnosti su sprovedene u periodu od 15. maja do 31. decembra 2018.

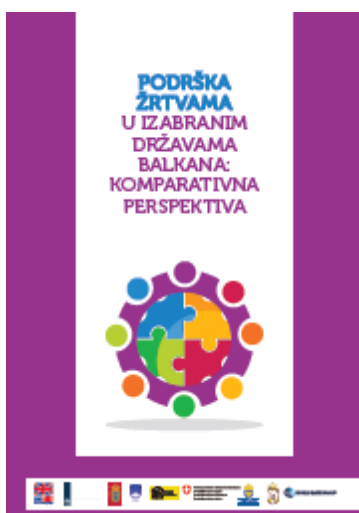
Zalaganje za uspostavljanje dijaloga sa nadležnim državnim institucijama i nezavisnim telima o rodnoj diskriminaciji i rodno baziranom nasilju

U decembru 2018. otpočeo je jednogodišnji projekat koji ima za cilj da doprinese promenama politika i prakse kako bi se osiguralo prepoznavanje štetnih rodni stereotipa i rodne diskriminacije i obezbedilo suzbijanje i blagovremeno reagovanje u slučajevima rodno zasnovane diskriminacije i rodno zasnovanog nasilja, naročito nad marginalizovanim grupama žena, posebno Romkinjama i ženama koje žive na selu. Projekat uključuje četiri grupe aktivnosti: 1) Istraživanje o stavovima stručnjaka i stručnjakinja u državnim institucijama, ustanovama, nezavisnim telima i organizacijama civilnog društva u Srbiji o rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju, kao i o iskustvima i izazovima u radu sa žrtvama rodno baziranog nasilja; 2) Razvijanje i realizacija treninga o rodno baziranom nasilju za ženske organizacije civilnog društva i predstavnike nadležnih institucija i nezavisnih tela na lokalnom nivou kako bi se ojačali njihovi kapaciteti za prevazilaženje štetnih rodni stereotipa u radu sa žrtvama rodno baziranog nasilja; 3) Razvijanje vodiča za zaštitu prava žrtava rodno baziranog nasilja pred nezavisnim telima u Srbiji; 4) Uspostavljanje dijaloga o rodnoj diskriminaciji i štetnim rodni stereotipima koji vode nasilju nad ženama sa nadležnim državnim organima i institucijama i nezavisnim telima i zalaganje za zakonske i promene politika.

Projekat se realizuje od decembra 2018. do decembra 2019. u okviru programa koji sprovodi Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women) pod nazivom *Zaustavljanje nasilja nad ženama na Zapadnom Balkanu i u Turskoj: primena normi, promena svesti (Ending Violence against Women in the Western Balkan and Turkey: Implementing Norms, Changing Minds)*, koji finansira Evropska komisija.

Istraživanja

Komparativna analiza sistema podrške žrtvama u izabranim državama Balkana

U okviru projekta *Podizanje svesti o pravima žrtava u Srbiji* Viktimološko društvo Srbije je 2018. godine sprovelo komparativno istraživanje službi za žrtve u izabranim državama Balkana. Komparativna analiza podrške žrtvama pripremljena je u cilju sticanja znanja o načinu uređenja i funkcionisanju podrške žrtvama u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji. Podaci su prikupljeni kvalitativnom analizom normativnog okvira i analitičkih dokumenata o sistemu podrške žrtvama u izabranim državama i putem ispitivanja, primenom ankete, koja je obuhvatila 127 pružalaca podrške žrtvama u izabranim zemljama. Prikupljanje podataka trajalo je od februara do aprila 2018. godine. Podaci su obrađeni primenom kvalitativnog i kvantitativnog metoda. Zaključci istraživanja predstavljaju osnov za unapređenje prava žrtava i izgradnju nacionalnog sistema podrške žrtvama u Srbiji, imajući pri tome u vidu iskustva i primere dobre prakse iz država u okruženju.

Rezultati istraživanja predstavljeni su u: Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S., Nikolić, J., Šaćiri, B. (2018) *Podrška žrtvama u izabranim državama Balkana: Komparativna perspektiva*. Beograd: Viktimološko društvo Srbije i IGP „Prometej“, Beograd. Knjiga je dostupna na: <http://www.vds.rs/File/PodrZrtvUIzabranimDrzBalkanaKompPersp.pdf>. Elektronska verzija knjige dostupna je i na internet stranici MDTF-JSS. Knjiga je odštampana u 200 primeraka i distribuirana, kako učesnicima istraživanja, tako i šire.

Rezultati istraživanja predstavljeni su na nekoliko stručnih i naučnih skupova:

- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018. Rad: Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S., Nikolić, J., Šaćiri, B. (2018) Komparativna analiza sistema podrške žrtvama u izabranim državama Balkana, Knjiga apstrakata str. 22-23. Dostupno na: http://www.vds.rs/File/DevetaGKVDS_KnjigaApstrakata.pdf
- Radionica „Podrška žrtvama u jugoistočnoj Evropi“. Organizator: Victim Support Europe, Split (Hrvatska), 10-11. oktobar 2018. Nalaze predstavila Jasmina Nikolić.
- 18. godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju *Crimes Against Humans and Crimes Against Humanity*, Organizator: European Society of Criminology, Sarajevo, 29.08.-1.09.2018. Rad: Čopić, S., Nikolić-Ristanović, V. (2018) Victim Support in the Western Balkan Countries: A Comparative Perspective, Knjiga apstrakata str. 93.

U realizaciju istraživanja i pisanje publikacije neposredno su bili uključeni prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Prikupljanje i beleženje podataka o slučajevima nasilja nad Romkinjama

VDS je tokom 2018. godine nastavilo rad na sprovođenju dela projekta „*Za aktivnu inkluziju i prava Romkinja na Zapadnom Balkanu II*”, koji u Srbiji sprovode NVO Bibija - Romski ženski centar iz Beograda i CARE International Balkans. VDS je bilo angažovano za deo projekta koji se odnosi na prikupljanje i beleženje podataka o slučajevima nasilja nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima. Istraživanje je imalo za cilj dolaženje do saznanja o obimu i karakteristikama nasilja nad Romkinjama u porodičnim i partnerskim odnosima, faktorima koji utiču na izloženost Romkinja nasilju u porodici i partnerskim odnosima i oblicima društvenog reagovanja na nasilje nad Romkinjama u porodičnim i partnerskim odnosima. Tokom 2018. godine aktivnosti VDS bile su: koordinacija rada istraživačica na terenu, obrada i analiza dobijenih podataka i pisanje istraživačkog izveštaja.

Nalazi istraživanja predstavljeni su na IX godišnjoj konferenciji VDS: dr Sanja Čopić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija, Svetlana Ilić, BIBIJA-Romski ženski centar, Beograd, Srbija, Bejan Šaćiri, Viktimološko društvo Srbije, Srbija: *Nasilje nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima u Srbiji: Rezultati istraživanja*

U realizaciju projekta neposredno su bili uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri. Projekat je finansirala Austrijska razvojna kooperacija (Austrian Development Cooperation).

Studija slučaja u oblasti nasilja nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima

Studija slučaja nasilja nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima sprovedena je 2018. u sklopu „*Za aktivnu inkluziju i prava Romkinja na Zapadnom Balkanu II*”, koji u Srbiji sprovode NVO Bibija - Romski ženski centar iz Beograda i CARE International Balkans. VDS je sprovedo istraživanje koje je imalo za cilj dolaženje do podataka o načinu funkcionisanja sistema pružanja pomoći i podrške Romkinjama žrtvama nasilja u porodici u praksi, ocenu funkcionisanja sistema u ovim slučajevima i osmišljavanje preporuka za njegovo unapređenje. Centralni deo metoda koji je primenjen u ovom istraživanju bio je prikupljanje podataka o pojedinačnim slučajevima nasilja nad Romkinjama, pri čemu su za svaki pojedinačni slučaj podaci prikupljeni kombinacijom različitih tehnika i različitih izvora podataka. Istraživanje je sprovedeno na malom namernom uzorku koga su činili konkretni slučajevi porodičnog nasilja nad Romkinjama. Za svaki pojedinačni slučaj podaci su prikupljeni putem ispitivanja, primenom intervjua sa predstavnicima policije, centra za socijalni rad, organizacija civilnog društva, lokalne samouprave (Koordinator za romska pitanja) i škole (pedagoški asistent). Pri tome su za svaki pojedinačni slučaj (slučaj jedne žene) podaci prikupljeni za jedan događaj, odnosno, konkretni nasilni incident nakon koga se žena obratila za pomoć nekoj instituciji ili organizaciji. Sprovedena je kvalitativna analiza prikupljenih podataka.

Nalazi istraživanja predstavljeni su na IX godišnjoj konferenciji VDS: dr Sanja Čopić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja u Beogradu i Viktimološko društvo Srbije, Srbija, Svetlana Ilić, BIBIJA-Romski ženski centar, Beograd, Srbija, Bejan Šaćiri, Viktimološko društvo Srbije, Srbija: *Nasilje nad Romkinjama u porodici i partnerskim odnosima u Srbiji: Rezultati istraživanja*

U realizaciju projekta neposredno su uključeni: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Međunarodna anketa samoprijavlivanjem maloletničke delinkvencije (ISR3 – Internatinal self-reported juvenile delinquency study 3)

U okviru IX godišnje konferencije VDS, 30. novembra 2018. godine, organizovan je okrugli sto pod nazivom *Društveni odgovori na delinkvenciju i viktimizaciju maloletnika u Srbiji: Ka na istraživanju*

zasnovanim promenama. Cilj okruglog stola bio je sagledavanje trenutnog stanja maloletničke delinkvencije i viktimizacije maloletnih lica u Srbiji i koraka koje bi trebalo preduzeti u cilju efikasnije prevencije i suzbijanja maloletničke delinkvencije i pružanja pomoći, podrške i zaštite deci žrtvama. Osnov za radionicu bili su rezultati i preporuke proistekli iz empirijskog istraživanja maloletničke delinkvencije u Srbiji, koje je realizovano u okviru treće Međunarodne ankete samoprijavlivanjem delinkvencije i rezultat je saradnje Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i Viktimološkog društva Srbije. Istraživanje je realizovano u sklopu projekta br. 179044 *Metodologija evidentiranja kriminaliteta kao osnova efikasnih mera za njegovo suzbijanje i prevenciju*, koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS, implementira Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i kojim rukovodi prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović.

Fokus izlaganja i diskusije tokom okruglog stola bio je na: prepoznavanju nasilja i deteta žrtve kao osnovu za blagovremenu reakciju i primenu mehanizama pomoći i podrške; prevenciji maloletničke delinkvencije kroz razvijanje programa usmerenih na jačanje kompetencija, saradnje i komunikacije na relaciji škola, roditelji, dete, i primeni restorativnih pristupa u reagovanju na maloletničku delinkvenciju. Uvodna izlaganja na okruglom stolu imale su: prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu; doc. dr Milica Kovačević, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu; mr Ljiljana Stevković, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu; prof. dr Danica Vasiljević-Prodanović, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Univerzitet u Beogradu i dr Sanja Čopić, Institut za kriminološka i sociološka istraživanja.

Pored uvodničarki, okruglom stolu je prisustvovalo 20 učesnica i učesnika iz: policije, tužilaštva, sudova, sistema socijalne i zdravstvene zaštite, organizacija civilnog društva i akademske zajednice.

Evropska zbirka podataka o kriminalitetu i krivičnompravnom sistemu

Srbija je po drugi put uključena u projekat *Evropska zbirka podataka o kriminalitetu i krivičnompravnom sistem*, koji se odnosi na period 2011-2016, a sprovodi se u okviru projekta pod nazivom *Linking International Criminal Statistics (LINCS): SPACE and the European Sourcebook*, koji finansiraju Evropska unija i Savet Evrope. Za nacionalnu koordinatorku za Republiku Srbiju za šesti krug Evropske zbirke imenovana je dr Sanja Čopić, viša naučna saradnica u Institutu za kriminološka i sociološka istraživanja i predsednica Upravnog odbora Viktimološkog društva Srbije. Regionalna koordinatorka zadužena za Srbiju je prof. dr Anna-Maria Getoš Kalač, Pravni fakultet Univerziteta u Zagrebu. U Srbiji, projekat se sprovodi u saradnji VDS i istraživačkog tima projekta 179044 *Razvoj metodologije evidentiranja kriminaliteta kao osnova kreiranja efikasnih mera za njegovo suzbijanje*, koji finansira Ministratsvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije, a implementira Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i kojim koordinira prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović. U 2018. sprovedene su sledeće aktivnosti: dr Sanja Čopić je prisustvovala sastanku nacionalnih koordinatora, Savet Evrope, Strazbur, 16-17. april 2018.; poslat je dopis relevantnim institucijama (izveštajnim jedinicama) u Srbiji s molbom da se uključe u projekat i omoguće prikupljanje podataka: Republički zavod za statistiku (pravosudna statistika), Ministarstvo unutrašnjih poslova (policijska statistika), Ministarstvo pravde–Upravo za izvršenje krivičnih sankcija (penalna statistika) i Republičko javno tužilaštvo (tužilačka statistika); organizovan je sastanak sa predstavnicima relevantnih institucija s ciljem upoznavanja s projektom i upitnikom za prikupljanje podataka, Beograd, 20. jul 2018.; prikupljanje podataka; unos prikupljenih podataka u upitnik; dostavljanje popunjenog upitnika regionalnoj koordinatorki.

Istraživanje stavova studenata o homoseksualnosti i kriminalitetu

U saradnji VDS i istraživačkog tima projekta 179044 *Razvoj metodologije evidentiranja kriminaliteta kao osnova kreiranja efikasnih mera za njegovo suzbijanje*, koji finansira Ministratsvo prosvete, nauke

i tehnološkog razvoja Republike Srbije, a implementira Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu i kojim koordinira prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, u 2018. je započeto istraživanje koje ima za cilj dolaženje do podataka o stavovima studenata o homoseksualnosti i kriminalitetu. Istraživanje se, pored Srbije, sprovodi u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Sloveniji, pojedinim državama SAD, u Urugvaju, Siera Leoneu, Tajvanu, Argentini i Kini. Istraživanjem su obuhvaćeni studenti različitih fakulteta društveno-humanistiške orijentacije. U Srbiji se istraživanje sprovodi na uzorku studenata i studentkinja III i IV godine osnovnih akademskih studija na tri fakulteta: Fakultetu za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu, Odeljenju za psihologiju Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu i Pravnom fakultetu Univerziteta Union. U 2018. sprovedene su sledeće aktivnosti: upitnik za prikupljanje podataka je preveden na srpski jezik i prilagođen za prikupljanje podataka u Srbiji; prikupljanje podataka putem ispitivanja primenom ankete na napred navedena tri fakulteta.

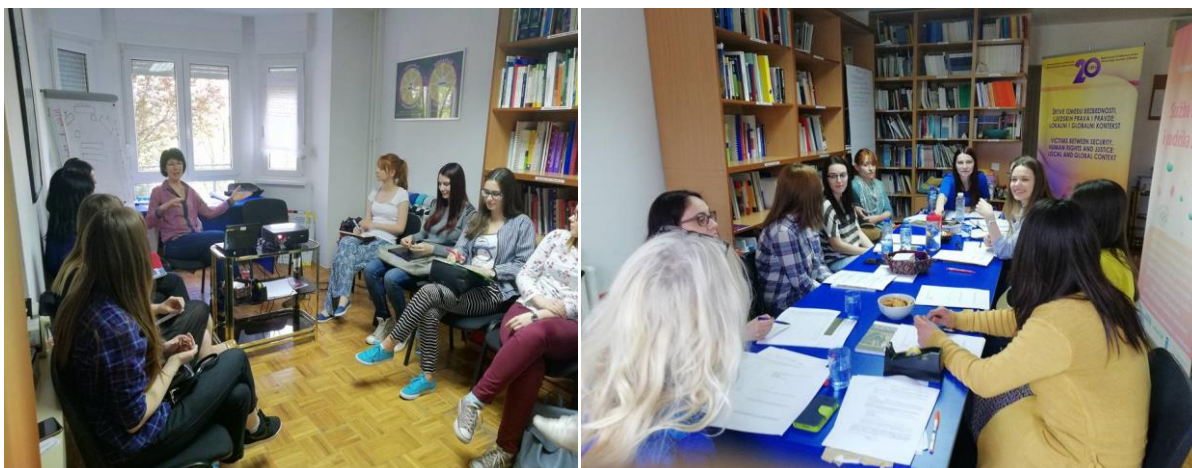
Istraživanje i analiza rada Službe VDS info i podrška žrtvama

Od 2005. godine podaci o radu službe *VDS info i podrška žrtvama* beleže se i obrađuju uz korišćenje za to posebno konstruisanog upitnika i na osnovu usvojene jedinstvene metodologije njihovog unosa i obrade. Na ovaj način postavljena je osnova za redovno praćenje, istraživanje, poređenje i analizu rada, odnosno podataka Službe, za bolje povezivanje teorije i prakse, kao i za kvalitetnije korišćenje ukupnih kapaciteta Viktimološkog društva Srbije. Osim toga, na ovaj način postavljena je i osnova jednoobraznog vođenja podataka kojima raspolaže Služba *VDS info i podrška žrtvama*. Ovo je samofinansirajuća aktivnost.

Edukacija

Trening za volontere službe VDS info i podrška žrtvama

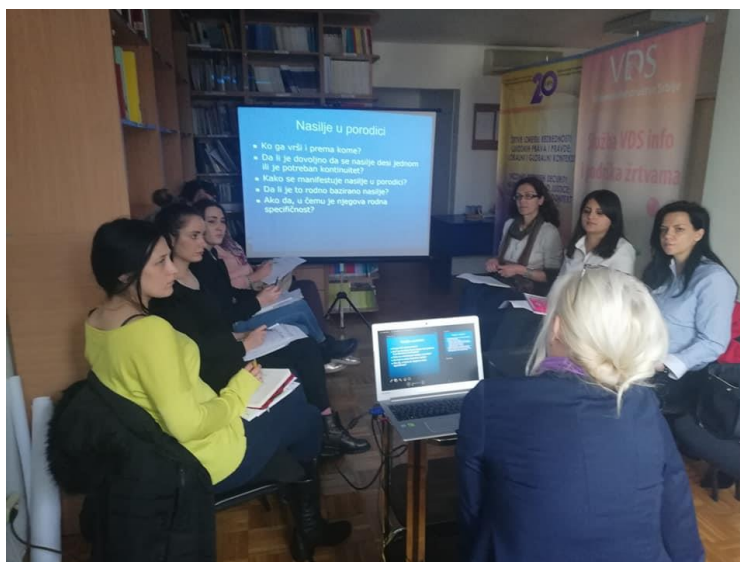
Tokom aprila i maja 2018. godine realizovan je trening za grupu od 10 osoba, koje su nakon obuke uključene u rad službe za žrtve *VDS info i podrška žrtvama*. Trening je realizovan prema programu za obuku pružalaca socijalnih usluga za rad sa žrtvama nasilja, koji je razvijen u Viktimološkom društvu Srbije, a koji je prvi put akreditovan u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu 2012. godine. Akreditacija je kasnije, u predviđenom vremenskom okviru, obnovljena. Opšti cilj programa obuke je sticanje potrebnih osnovnih znanja i veština za rad sa žrtvama nasilja, koja bi trebalo da poseduje svaki pružalac socijalnih usluga koji dolazi ili može doći u kontakt sa, punoletnom ili maloletnom, žrtvom bilo koje vrste nasilja. Kroz ovu obuku polaznici stiču potrebne veštine i znanja koja će im omogućiti da prepoznaju žrtvu nasilja, da prepoznaju i razumeju potrebe žrtve, da joj shodno tome pruže potrebne informacije, emotivnu podršku i druge vidove pomoći, kao i da žrtvu upute na druge nadležne službe ili organizacije u zavisnosti od prethodno identifikovanih potreba. Trening su realizovali: dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić, Bejan Šaćiri i Mirjana Tripković. Organizacija i realizacija treninga bila je samofinansirajuća aktivnost.

Trening za volontere službe VDS info i podrška žrtvama, Beograd, april 2018.

Obuke o rodnoj ravnopravnosti i rodno baziranom nasilju

Tokom 2018. godine sprovedene su dve obuke za rad sa žrtvama rodno baziranog nasilja, za dve grupe polaznica. U maju je organizovana obuka za grupu od 7 polaznica. Druga obuka je realizovana u novembru u okviru projekta Mreže Žene protiv nasilja za 6 polaznica. Obe obuke su organizovane u prostorijama VDS. Obuke su realizovane na osnovu programa obuke za rad sa žrtvama rodno baziranog nasilja, koji je akreditovan u Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu. Svaka obuka je obuhvatila četiri radionice tokom kojih su polaznice stekle osnovna teorijska i praktična znanja o rodno baziranom nasilju i njegovim pojavnim oblicima, faktorima koji doprinose javljanju nasilja i rizičnim situacijama, viktimizaciji, potrebama žrtava i značaju odgovarajuće podrške i pomoći žrtvama, posebno ženama i deci, mitovima i predrasudama u vezi sa rodno zasnovanim nasiljem i sistemu zaštite, podrške i pomoći žrtvama. Jedna obuka je finansirana iz plaćenih kotizacija od strane polaznica, a druga je finansirana u okviru projekta *Decentralizacijom do osnaživanja Mreže Žene Protiv Nasilja, unapređenja usluga i položaja žena koje su preživele muško nasilje*. Obuke su realizovali: dr Sanja Čopić, Jasmina Nikolić i Bejan Šaćiri.

Obuka za rad sa žrtvama rodno baziranog nasilja, Beograd, oktobar 2018.

Radionica Joga i svakodnevni život: opuštanje, život sa punom svešću i briga o sebi

VDS je organizovalo radionicu *Joga i svakodnevni život: opuštanje, život sa punom svešću i briga o sebi*, čiji cilj je bio podrška aktivistkinjama koje rade na podršci ženama žrtvama nasilja u sprečavanju sagorevanja u radu. Radionici je prisustvovalo sedam predstavnica organizacija članica Mreže Žene

protiv nasilja/region Beograd. Radionicu je razvila i realizovala prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, a organizovala Jasmina Nikolić. Radionica je organizovana u prostorijama VDS u Beogradu, 20. decembra 2018. Održavanje radionice finansijski je pomogla Kvina tel Kvina, u okviru projekta Autonomnog ženskog centra.

Radionica Joga i svakodnevni život: opuštanje, život sa punom svešću i briga o sebi, Beograd, 20.12.2018.

Pružanje podrške žrtvama kriminaliteta, uključujući žene žrtve nasilja koje se nalaze u zatvoru

Služba VDS info i podrška žrtvama

Služba VDS info i podrška žrtvama je prva opšta služba za žrtve kriminaliteta, koja je osnovana 2003. godine u okviru Viktimološkog društva Srbije. Ciljnu grupu službe za žrtve čine sve žrtve kriminaliteta, žene i muškarci, pripadnici svih etničkih grupa, nezavisno od bilo kog ličnog svojstva (LBGT, bolesni, osobe s invaliditetom i slično). Pomoć i podrška se pružaju kako direktnim, tako i indirektnim žrtvama (članovima porodice direktnih žrtava i drugim licima posredno povređenim kriminalnim

ponašanjem). Takođe, ciljna grupa uključuje i žrtve kriminaliteta koje se pojavljuju na sudu kao svedoci ili u nekoj drugoj ulozi, kao i žrtve nasilja koje su u zatvoru, bivši, budući i sadašnji zatvorenici i to vezano za njihova prava i viktimizaciju. Usluge koje se pružaju žrtvama u okviru Službe su:

- Emotivna podrška;
- Informacije (o psihološkim reakcijama i dinamici oporavka, praktične informacije za ponovno uspostavljanje životnih tokova posle traumatičnog događaja, informacije o pravima žrtava i načinima na koje mogu da ih ostvare, o mogućnostima korišćenja restorativnih pristupa, posebno medijacije i drugih načina mirnog rešavanja problema i slično);
- Upućivanje na specijalizovane (državne i nevladine) službe i organizacije ili pojedince u Beogradu i Srbiji u zavisnosti od konkretnih potreba;
- Podrška na sudu, u kontaktima sa državnim institucijama i u procesu medijacije.

Svi vidovi pomoći i podrške za žrtve su besplatni. Osnovni principi rada Službe, koji su ujedno i principi rada svih organizacija ovog tipa okupljenih oko organizacije Evropska podrška žrtvama, su poverenje, poštovanje žrtve, njenih prava, potreba i osećanja, poverljivosti informacija i autonomije volje žrtve. Pomoć i podrška koje se pružaju u okviru službe *VDS info i podrška žrtvama* baziraju se na osnažujućem i podržavajućem odnosu prema žrtvama, koji može biti značajan za njihov oporavak, ali i za aktiviranje u traženju rešenja za problem sa kojim se suočavaju.

Ukoliko Vam je potrebna pomoć da istražite institucionalne i sopstvene potencijale za rešavanje problema sa kojim se suočavate, obratite se Službi VDS info i podrška žrtvama.

011/22 88 040 i
065/5486421

Povremeno nam se obrate članovi porodica smrtno stradalih koji, suočeni sa gubitkom, osećaju potrebu za saosećanjem i podrškom.

Pozovite nas ako prolazite kroz slično iskustvo...

011 630 30 22, 065 548 64 21

Tokom izveštajnog perioda realizovane su sledeće aktivnosti:

- Organizovan je trening za volontere, o čemu je više reči bilo u prethodnom delu izveštaja. Nakon treninga, volonteri/ke su uključeni u rad Službe.
- Pružanje podrške žrtvama – tokom 2018. godine Službi su se za pomoć i podršku obratile 122 žrtve različitih oblika viktimizacije.

- Volonteri/ke su imali/e redovne interne i eksterne supervizije. Rukovoditeljka Službe je Jasmina Nikolić; prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović je zadužena za eksternu superviziju, dok unutrašnju superviziju rada volontera/ki sprovode Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković i Bejan Šaćiri.
- U cilju povećanja vidljivosti Službe, na društvenoj mreži facebook i na internet stranici VDS redovno su postavljeni primeri obraćanja Službi, kao i drugi materijali namenjeni žrtvama i potencijalnim žrtvama.
- Izrada lifleta sa osnovnim informacijama o različitim oblicima kriminaliteta i podacima o Službi i pravljenje video klipova sa osnovnim informacijama o različitim oblicima kriminaliteta i podacima o Službi i njihovo postavljanje na facebook stranicu VDS i na Youtube kanal.

Član Vaše porodice je imao neko traumatično iskustvo? Kako da mu pomognete?

Pozovite VDS Službu info i podrška žrtvama
011/2288040 i 065/5486421

Problemi se mogu rešiti i mirnim putem.

Pozovite Službu VDS info i podrška žrtvama.

011/228 80 40
065/548 64 21

„Radila sam šest meseci u prodavnici, ali sam dala otkaz zbog seksualnih ucena koje sam trpela od strane menadžera. On me je na poslu štipkao, dodirivao i sl. lako sam dala otkaz, taj čovek me povremeno zove. Plašim se, jer sam počela da dobijam preteće poruke (paži se, držim te na oku i sl.).“

Ako nešto slično doživljavate na poslu, reagujte, potražite pomoć...

NASILJE NA RADNOM MESTU
MOBING
NARUŠAVANJE PRAVA IZ RADNOG ODNOSA

REAGUJ NA NASILJE!
Progovori. Oslobodi se. Zaštiti se. Živi bez straha. Sačuvaj mir. Sačuvaj život.

PROGOVORI O PROGANJANJU!
ZAŠTITI SE!

PRETILJE NE SMEJU DA SE IGNORIŠU!
PROGOVORI I ZAŠTITI SE!

UKOLIKO JE NEKO OD VAŠIH ČLANOVA PORODICE:
IZLUŽEN NASILJU NA RADNOM MESTU
IZLUŽEN NASILJU I IZPORUČEN U NEODMEDIJ KOME DA SE OBRATI
OKOLIKO VE
IMATE OVA SAZNANJA
ŽELITE DA POMOŽETE
I SAMI TRPETE POSLEDICE VIKTIMIZACIJE
ČLANA PORODICE
POZOVITE NAS
VIKTIMOLOŠKO DRUŠTVO SRBIJE
011 630 30 22 | 065 548 04 21 | vds@vdsnet.rs

Ako se vama govore nešto slično
Potražite pomoć
Obratite se
VIKTIMOLOŠKOM DRUŠTVU SRBIJE
Služba za info i podrška žrtvama
011 630 30 22 | 065 548 04 21 | vds@vdsnet.rs
Dobit ćete informacije i podršku
za informacije, nezabavljive podršku
organizacije na nacionalnoj službi
www.vds.org.rs

U rad službe tokom izveštajnog perioda bile su uključene sledeće osobe: Jasmina Nikolić, Mirjana Tripković, dr Sanja Čopić, Bejan Šaćiri, Željko Matić, Anđela Miladinović, Jovana Stiković, Bisera Barbulović, Jovana Nikolić, Sandra Kršljanović, Olgica Marinković, Ana Žarković, Milica Radišić, Bojana Marković i Julijana Nikolić.

Rad Službe je u izveštajnom periodu najvećim delom bio samofinansirajuća aktivnost.

Istina i pomirenje

Tokom izveštajnog perioda nastavilo se sa aktivnostima usmerenim na promovisanje ideje Trećeg puta i Asocijacije ZAIP i to kroz:

- Naučne radove: Nikolić-Ristanović, V. (2018) Intergroup Communication and Reconciliation: experiences from the Former Yugoslavia. U: H. Giles, J. Harwood (ur.) *The Oxford encyclopedia of intergroup communication*. New York, NY: Oxford University Press: str. 671-690. Pripremljen je i rad: Nikolić-Ristanović, V., Čopić, S. Dealing with conflicts in a post-conflict society: A restorative initiative in Serbia za knjigu *Societies in Transition: The Caucasus and the Balkans between Conflict and Reconciliation*, serija u okviru RIPAR -

Research in Peace and Reconciliation, urednici Rafael Biermann i Carolina Rehrmann, planirano za štampanje u 2019.

- Predavanja u okviru kursa *Paths to Reconciliation* u okviru regionalnog master programa *Regional Master Program in Peace Studies* (na engleskom jeziku), koji se realizuje na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu (predavanja držale prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, koja je voditeljka ovog kursa, i dr Sanja Čopić).

Asocijacija trenutno ima 113 članova (pojedinaca-pojedinki i organizacija).

Izdavačka delatnost

Časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu *Temida*

Viktimološko društvo Srbije je odmah po osnivanju, 1998. godine, pokrenulo časopis o viktimizaciji, ljudskim pravima i rodu, koji je dobio naziv po grčkoj boginji pravde *Temidi*. Prvo ogledno izdanje časopisa izašlo je iz štampe maja 1997. godine. Ovo je prvi i još uvek jedini časopis sa ovom problematikom u Srbiji, koji je kao takav prepoznat i u regionu bivše Jugoslavije, ali i šire. Od 1998. godine, časopis *Temida* izlazi redovno. Do 2017. časopis je izlazio četiri puta godišnje, a od 2017. godine izlazi tri puta godišnje. Časopis *Temida* se nalazi u režimu otvorenog pristupa. *Temida* objavljuje radove na srpskom i engleskom jeziku. Radovi podležu dvostrukoj anonimnoj recenziji.

Prema kategorizaciji naučnih časopisa Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja za 2018. godinu naučni časopis *Temida* kategorisan je kao vodeći časopis nacionalnog značaja (M51).

U međunarodnom sistemu DOI brojeva *Temida* se nalazi od 2007. godine. *Temida* je referisana u DOAJ (Directory of Open Access Journals) od 2010. godine, u EBSCO istraživačkoj bazi od 2013. godine, a 2015. godine je uvrštena u novi citatni indeks u Web of Science - Emerging Sources Citation Index (ESCI), koji omogućava pretraživanje, pronalaženje i citiranje časopisa koji se uvrste u ovu ediciju. Tako se izdavačima omogućava ostvarivanje uvida u citiranost dok je proces evaluacije i uključivanja u druge kolekcije u okviru Web of Science u toku.

Tokom 2018. godine iz štampe su izašla tri broja *Temide*:

- Broj 1 za 2018. godinu sa temom: *Žrtve između bezbednosti, ljudskih prava i pravde: lokalni i globalni kontekst*
- Broj 2 za 2018. godinu sa temom: *Sajber viktimizacija i izazovi pružanja podrške žrtvama*
- Broj 3 za 2018. godinu sa temom: *Starije osobe kao žrtve kriminaliteta*

Za izdavanje brojeva u 2018. godini VDS je dobilo finansijsku podršku od Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS.

Tokom izveštajnog perioda neke od ključnih aktivnosti vezanih za časopis *Temida* bile su:

- Redovna komunikacija članova Redakcionog odbora časopisa *Temida*.
- Održavani su redovni sastanci glavne i odgovorne urednice, njene zamenice, tehničke urednice i sekretarke časopisa.

- Redovno je ažurirana stranica *Temide* na internet stranici VDS, na kojoj se mogu naći sve ključne informacije o časopisu, njegovom istorijatu, uređivačkoj politici, uputstvima za autore, kao i celi brojevi u pdf formatu.
- Proces evaluacija od strane Thomas Reuters i odluka o uključivanju *Temide* u Web of Science (Social Sciences Citation Index) je još uvek u toku.
- Tokom 2018. godine na časopis su bila pretplaćena tri pravna i jedno fizičko lice.
- Tokom 2018. godine realizovana je razmena časopisa *Temida* sa sedam časopisa iz zemlje i inostranstva.

Ostale publikacije

Nikolić-Ristanović, V., Ćopić, S., Nikolić, J., Šaćiri, B. (2018). *Podrška žrtvama u izabranim državama Balkana: Komparativna perspektiva*. Viktimološko društvo Srbije, Prometej, Beograd.

Takođe su štampani i informativni materijali, i to: dve brošure - *Vodič za žrtve kroz krivičniopravni sistem* i *Vodič kroz službe za žrtve u Srbiji* i liflet *VDS info i podrška žrtvama*.

Poklon VDS izdanja bibliotekama

Tokom 2018. godine kompleti VDS izdanja poklonjeni su sledećim bibliotekama:

- Pravnog fakulteta Univerziteta u Zagrebu;
- Fakulteta za pravne i poslovne studije „Lazar Vrkatić“ u Novom Sadu;
- Fakulteta za bezbednost iz Skoplja;
- Pokrajinskog zaštitnika građana – Ombudsman;
- Narodnoj biblioteci „Steva Sremac“ u Nišu;
- Matičnoj biblioteci „Svetozar Marković“ u Zaječaru;
- Biblioteci Šabačkoj;
- Bibiloteci u Novom Sadu.

Jasmina Nikolić ispred Biblioteke Šabačke i Sanja Čopić i Mirjana Tripković sa direktorom Matične biblioteke „Svetozar Marković“ u Zaječaru

Saradnja sa visokoškolskim ustanovama, stručna praksa i međunarodni internship programi

Viktimološko društvo Srbije je naučna baza Fakulteta za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju Univerziteta u Beogradu (FASPER). Tokom školske 2017/2018. i 2018/2019. godine:

- Članice i članovi VDS su gostovali na predavanjima na FASPER-u.
- Studenti FASPER-a su u okviru vežbi na predmetu Viktimologija posetili VDS 12. decembra 2018. godine i upoznali se sa radom Društva.

Bejan Šaćiri, koordinator u Službi *VDS info i podrška žrtvama* održao je 24. novembra 2018. predavanje na master studijama na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Beogradu. Tema predavanja bila je *Razvoj službi za žrtve u svetu i kod nas*.

Učešće članova i članica VDS u radu organa i tela međunarodnih i domaćih organizacija

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, direktorka Viktimološkog društva Srbije, dobila je nagradu počasnog članstva Svetskog viktimološkog društva (World Victimology Society <http://www.worldsocietyofvictimology.org/>). Odluka o dodeli nagrade saopštena je na Međunarodnom viktimološkom simpozijumu u Hong Kongu u Kini 14. juna 2018. godine.

Počasno članstvo Svetskog viktimološkog društva dodeljuje se pojedincima u znak poštovanja njihovog značajnog postignuća u oblasti viktimologije. Članovi i Upravni odbor Svetskog viktimološkog društva procenili su da profesorka Nikolić-Ristanović zaslužuje ovo formalno priznanje zbog svog dosadašnjeg rada na polju viktimologije, koje je poznato i prepoznato širom sveta. Plaketu počasnog članstva Svetskog viktimološkog društva prof. dr Vesni Nikolić-Ristanović uručio je predsednika Svetskog viktimološkog društva prof. dr Robert Peacock na svečanom otvaranju IX godišnje konferencije VDS 29. novembra 2019. u Beogradu.

Uručenje nagrade počasnog članstva Svetskog viktimološkog društva prof. dr. Vesni Nikolić-Ristanović na otvaranju IX godišnje konferencije VDS, Beograd, 29. novembar 2018.

Prof. dr. Vesna Nikolić-Ristanović i dr. Sanja Čopić su u ime VDS uključene u rad Nacionalne tehničke grupe u okviru regionalnog programa „Merenje i procena organizovanog kriminala na zapadnom Balkanu“, koji sprovodi Kancelarija Ujedinjenih nacija za drogu i kriminal (United Nations Office on Drugs and Crime–UNODC). Cilj projekta je razvijanje statističkog okvira i metoda za praćenje organizovanog kriminala, što je posebno važno u kontekstu pregovaračkih poglavlja 18, 23 i 24. Republički zavod za statistiku je koordinator projekta za Srbiju. Članove Nacionalne tehničke grupe čine predstavnici institucija Republike Srbije i organizacija civilnog sektora koji mogu da doprinesu, identifikuju i prikupe informacije o različitim aspektima organizovanog kriminala, da obezbede relevantne izvore podataka, kao i da učestvuju u aktivnostima prikupljanja podataka.

Jasmina Nikolić je tokom 2018. bila angažovana kao Nacionalna trening konsultantkinja za podršku državnim službenicima za primenu načela rodne ravnopravnosti (UN Women).

Dr. Sanja Čopić je u periodu oktobar-decembar 2018. bila angažovana od strane Misije OEBS u Srbiji kao ekspertkinja za pripremu izveštaja o realizaciji prava žrtve na prevođenje u krivičnom postupku u praksi u Srbiji u okviru projekta *Podrška žrtvama i svedocima krivičnih dela u Srbiji*, koji sprovodi Ministarstvo pravde RS, u saradnji sa Misijom OEBS u Srbiji, a uz podršku Evropske unije.

Krajem 2018. dr. Sanja Čopić je angažovana od strane UN Women u Srbiji za izradu dva izveštaja: Izveštaj o radu Koordinacionog tela za rodnu ravnopravnost za 2018. i Izveštaj o sprovođenju Nacionalnog akcionog plana za realizaciju Strategije za rodnu ravnopravnost Republike Srbije 2016–2020 u 2018. godini.

Posete stručnjaka iz inostranstva VDS

Tokom 2018. godine, VDS su posetile sledeće osobe iz inostranstva:

- Aleksandra Ivanković, projektna menadžerka organizacije Evropska pomoć žrtvama, Belgija

Osobe koje su bile angažovane na realizaciji aktivnosti VDS u 2018. godini

Tokom izveštajnog perioda na realizaciji projekata i stalnih aktivnosti VDS bili su angažovani:

- 2 osobe u stalnom radnom odnosu – Jasmina Nikolić, rukovoditeljka službe *VDS info i podrška žrtvama* i Bejan Šaćiri, istraživač i koordinator u službi *VDS info i podrška žrtvama*.
- 4 osobe angažovane po ugovoru o autorskom delu – prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić, Mirjana Tripković i mr Ljiljana Stevković.
- 1 računovođa – Bernada Ljubinković.
- 1 osoba koja administrira interent stranicu VDS – Tatjana Orelj.
- 11 volontera/volonterki u službi VDS info i podrška žrtvama – Željko Matić, Anđela Miladinović, Jovana Stiković, Bisera Barbulović, Jovana Nikolić, Sandra Kršljanović, Olgica Marinković, Ana Žarković, Milica Radišić, Bojana Marković i Julijana Nikolić.

Učešće članova i volontera VDS na stručnim i naučnim skupovima i seminarima u zemlji i inostranstvu (u ime VDS ili sa prezentacijama aktivnosti VDS)

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović

- Globalni samit o reparacijama za žrtve kršenja ljudskih prava, u organizaciji Globalne inicijative za pravdu, istinu i pomirenje, lokalni organizator: Fond za humanitarno pravo član, Beograd, 25.-26.3.2018.
- Studijski boravak u Malagi, oktobar 2018.
- Predavanje na Andaluzijskom interuniverzitetskom institutu za kriminologiju, Univerzitet u Malagi (Španija), 05.10.2018.
- Predavanje na Pravnom fakultetu Univeziteta u Malagi za studente druge godine koji slušaju viktinologiju, 11.10. 2018.
- 18. godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju *Crimes Against Humans and Crimes Against Humanity*, Organizator: European Society of Criminology, Sarajevo, 29.08.-1.09.2018.
- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018.

Dr Sanja Čopić

- Globalni samit o reparacijama za žrtve kršenja ljudskih prava, u organizaciji Globalne inicijative za pravdu, istinu i pomirenje, lokalni organizator: Fond za humanitarno pravo član, Beograd, 25.-26.3.2018.
- Sastanak nacionalnih koordinatora za šesti krug *Evropske zbirke podataka o kriminalitetu i krivičnopravnom sistem*, koji se sprovodi u okviru projekta *Linking International Criminal Statistics (LINCS): SPACE and the European Sourcebook*, Savet Evrope, Strazbur, 16-17.4.2018.
- Kurs *EU substantive criminal law and the protection of victimsu*, Predavanje pripremljeno sa prof. dr Vesnom Nikolić-Ristanović (jednom od kodirektorki kursa) *Podrška žrtvama na Balkanu*, Inter-University Centre, Dubrovnik (Hrvatska), 24-26.4.2018.

- Međunarodni naučni tematski skup *Pravda po meri deteta*. Organizator: Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Palić, 6-7.6.2018.
- 18. godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju *Crimes Against Humans and Crimes Against Humanity*, Organizator: European Society of Criminology, Sarajevo (BiH), 29.08.-1.09.2018.
- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018.

Jasmina Nikolić

- Godišnja konferencija Evropske podrške žrtvama *Dopreti do žrtava*, Štokholm, Švedska, 23-24. maj 2018. godine
- Radionica *Podrška žrtvama u jugoistočnoj Evropi*. Organizator: Victim Support Europe, Split (Hrvatska), 10-11.10.2018.
- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018.
- Konferencija o podršci žrtvama u Srbiji, Organizator: Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđu (MDTF-JSS), Beograd, 18.12.2019.

Mr Ljiljana Stevković

- 18. godišnja konferencija Evropskog udruženja za kriminologiju *Crimes Against Humans and Crimes Against Humanity*, Organizator: European Society of Criminology, Sarajevo (BiH), 29.08.-1.09.2018.
- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018.

Bejan Šaćiri

- Koordinacioni sastanak predstavnika nadležnih državnih organa i organizacija civilnog društva u cilju uspostavljanja mehanizma borbe protiv zločina iz mržnje u Republici Srbiji, Vršac, Hotel Vila Breg, jun 2018. godine.
- IX godišnja konferencija Viktimološkog društva Srbije *Novi i stari oblici viktimizacije: Izazovi za viktimološku teoriju i praksu*. Organizator: Viktimološko društvo Srbije. Beograd, 29.-30.11.2018.
- Radionica u organizaciji Evropske podrške žrtvama *116 Helpline and Support Distance*, Mainz, Nemačka, decembar 2018.

Jasmina Nikolić je prisustvovala Godišnjoj konferenciji organizacije Evropska podrška žrtvama, Stokholm (Švedska), 23-24. maja 2018. godine

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović, dr Sanja Čopić i mr Ljiljana Stevković na 18. Konferenciji Evropskog kriminološkog društva – EUROCRIM 2018 u Sarajevu

Prof. dr Vesna Nikolić-Ristanović sa kolegicama i kolegama iz Andaluzijskog interuniverzitetskog instituta za kriminologiju, Univerzitet u Malagi (Španija), oktobar 2018.

Bejan Šaćiri na radionici u organizaciji Evropske podrške žrtvama „116 Helpline and Support Distance“ u Majncu (Nemačka), decembar 2018.

Medijsko istupanje članova VDS

Dr Sanja Čopić

- RTS, dopisništvo u Užicu, tema „Podrška žrtvama“, 17.05.2018.
- TV5 Užice, tema „Podrška žrtvama“, 17.05.2018.
- Radio Luna Užice, tema „Podrška žrtvama“, 17.05.2018.
- TV Kopernikus, tema „Nasilje u porodici“, 21.05.2018.
- TV Zona plus, Niš, tema „Podrška žrtvama“, 24.05.2018.
- Večernje novosti, tema „Maloletnička delinkvencija“, 30.07.2018.
- Radio 021, Novi Sad, tema „Seksualno nasilje nad decom“, 11.10.2018.
- RTS 2, emisija „Sve boje života“, tema „Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama“, 25.11.2018.
- TV N1, Jutarnji program, tema „IX godišnja konferencija VDS“, 27.11.2018.

Jasmina Nikolić

- TV Kopernikus, emisija „Srbija online“, tema „Nasilje u porodici“, 09.01.2018.
- RTS 2, emisija „Sve boje života“, tema „Evropski dan žrtava“, 18.02.2018.
- RTV, Radio Novi Sad, tema „Evropski dan žrtava“, 22.02.2018.
- Radio Beograd, tema „Evropski dan žrtava“, 22.02.2018.
- Kragujevačke novine, tema „Podrška žrtvama“, 10.05.2018.
- RTS, Jutarnji dnevnik, tema „Primena Zakona o sprečavanju nasilja u porodici“, 27.04.2018.
- RTS 1, Dnevnik, tema „Podrška žrtvama“, 30.05.2018.
- TV Šabac, tema „Podrška žrtvama“, 26.06.2018.
- TV Kopernikus, emisija „Srbija danas“, tema „IX godišnja konferencija VDS“, 26.11.2018.

Mirjana Tripković

- Radio S, tema „Mobing“, 16.03.2018.

Donatori

Tokom izveštajnog perioda realizaciju projekata i drugih aktivnosti VDS podržali su:

- Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja RS;
- Svetska banka, preko projekta koji realizuju Svetska banka i Multidonatorski poverenički fond za podršku sektoru pravosuđu (MDTF-JSS);
- OAK fondacija;
- Austrijska razvojna kooperacija, preko projekta koji u Srbiji sprovode NVO Bibija - Romski ženski centar iz Beograda i CARE International Balkans;
- UNDP;
- Evropska komisija, kroz programa koji sprovodi Agencija Ujedinjenih nacija za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena (UN Women).

Donatorima se i ovom prilikom zahvaljujemo.

Drugi načini finansiranja:

- Kotizacije za konferenciju
- Kotizacije za obuke
- Članarine
- Pretplata na naučni časopis *Temida*.

U Beogradu, februara 2019. godine